Ophavsret
Copyright
Piratkopiering

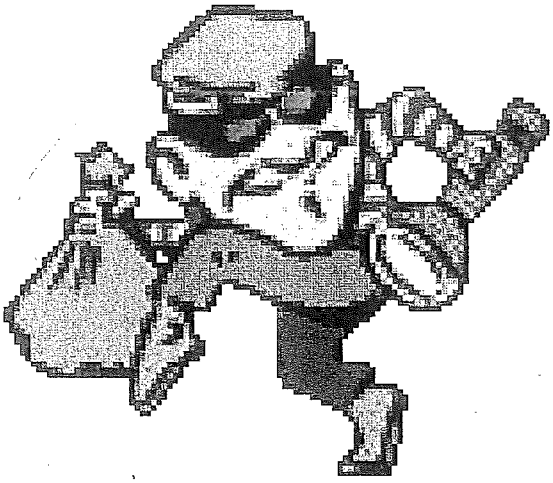

Søren Noah
www.noah2900.dk/hgweb

Ophavsret

Lån fra Internettet med omtanke

På Internettet findes masser af flotte billeder, men helt gratis er de ikke.

En hurtig søgning i f.eks. Google og millioner af tegninger og fotos fremkommer; et højreklik på billedet; "kopier" og "sæt ind". Ja, så nemt er det, men måske lidt for nemt, for billederne er ikke dine. Men det gør ikke noget, hvis du henter tilladelse fra ejermanden til at bruge materialet.

Det er dog langt fra alle, der gør det.

Hvad er ophavsret?

Ophavsretten beskytter værdier af ikke-fysisk karakter. Fra gammel tid har det været et ønske at enhver skulle "høste frugten af eget arbejde". I den materielle verden sker dette ved hjælp af ejendomsretten.

I den immaterielle verden skal ophavsretten sikre denne rettighed.

Hvis man ignorerer ophavsretten, kan det koste dyrt. Man kan få forbud mod at bruge materialet og få bøde eller i grove tilfælde blive idømt fængselsstraf.

I takt med at Internettet er blevet et naturligt værktøj i vores hverdag og et værktøj i vores arbejde, og i takt med at kopiering fra Internettet er blevet så let, er respekten for ophavsretten (Copyright ©) ved at fordampe.

Men hvorfor ikke bare opføre sig ordentligt?

Det kan være svært at gennemskue ud fra billeder og tekst, hvem der har rettighederne. Hvis du henter et billede, skal du både tjekke, hvem der har ophavsretten til billedet og have tilladelse fra vedkommende til at bruge billedet. Men det er ikke altid ejeren af hjemmesiden, der er ophavsmanden.

Det er den oprindelige ophavsmand, der har eneret til at udnytte og bestemme over sit "værk", dvs. billedet.

Derfor er det ikke tilladt at anvende eller kopiere andres materiale uden at få tilladelse fra ophavsmanden.

Det er tilladt at lave digitale kopier, f.eks. på CD, DVD eller PC'en af tekster, billeder, musik og film, hvis du i forvejen ejer originalen, og kopien kun er til dit personlige brug. Kopien må kun bruges af dig selv og andre inden for husstanden; dvs. ægtefælle, børn, forældre osv.

På grund af en særlig regel i ophavsretsloven må du aldrig lave en kopi af et computerprogram eller et spil til PC'en eller spillemaskinen. Heller ikke selv om det er til dit personlige brug.

Kopiering af tekst

Det er kun tilladt at kopiere 10% af en tekst, du har fundet på Internettet, og man må ikke lave et værk, der kun består af citater.

Citater er altid meget begrænsede dele af en tekst, og ophavsretsloven siger, at citatretten skal udøves i overensstemmelse med "god skik", dvs. at man altid skal angive kilden og forfatteren til den citerede tekst. Det betyder også, at man kun må citere en meget begrænset del af den tekst, man har fundet.

Gratis billeder på Internettet

Millioner af mennesker bruger verden over billeder i deres dagligdag, på job, til hverdag og til fest. Loven siger, at billeder er kunstneriske værker. Det kan være malerier, tegninger, fotografier osv.

For kopiering og brug af billeder gælder de samme regler som ved tekster. Man må gerne udskrive et skærmbillede til sig selv og sine nærmeste, men ikke publicere det ud til en større forsamling, f.eks. en invitation til en fest. Ikke uden ophavsmandens tilladelse. Ophavsretten varer normalt op til 70 år efter ophavsmandens død.

Men der findes mange gratis billeder på Internettet. Hvis du i indtastningsfeltet i f.eks. Google skriver "free photo" får du over 18 millioner hits. På hjemmesiden www.FreeStockPhotos.com kan desuden også hentes billeder til fri afbenyttelse. Det gælder både til privat og kommerciel brug. Udvalget af billeder er dog begrænset.

Musik

Ophavsretten gælder også for musik. Hvis man vil anvende andres musik på sin hjemmeside, må man kun bruge musikken, hvis man har fået tilladelse af den, der har retten til musikken.

Det kan man normalt få hos KODA, der forvalter rettighederne. Men man skal også have tilladelse fra blandt andre Dansk Artisk Forbund, og i visse tilfælde skal man desuden have aftale med et pladeselskab.

Nyttige links:

www.infokiosk.dk	Kulturministeriets hjemmeside med gode eksempler og forklaringer af ophavsrettens begreber og indhold.
www.kumdk/sw5386	Kulturministeriets hjemmeside med beskrivelser af regler omkring digitalkopiering.
www.koda.dk	KODA's hjemmeside med beskrivelse af regler for musik på Internettet.
www.copydan.dk	COPYDAN's hjemmeside der beskriver regler for kopiering af bl.a. Undervisningsmaterialer.
www.antipirat.dk	Sammenslutning indenfor film- og musikindustrien som bekæmper ulovlig kopiering af film og musik.
www.datatilsynet.dk	Oplysninger om persondataloven, og om datatilsynets opgaver.
www.ophavsret.dk	Samrådet for ophavsret

Musik på Internettet

Det er ulovligt at downloade musikfiler fra Internettet, fordi det er ulovligt at kopiere digitale medier. Derfor må man heller ikke lave en hjemmeside med links til udgivere af f.eks. MP3 musikfiler.

Hvis skolen ønsker at give eleverne lov til dette, skal skolen betale en særlig afgift til KODA og NCB, der har en fælles aftale om licens til musik på Internettet. Men det kan også være nødvendigt at hente tilladelse fra fonogramproducenterne. Det kan KODA oplyse dig om. Det gør ingen forskel, om du kun bruger et brudstykke af musikværket, ligesom det heller ikke har betydning, om det sker til kommerciel brug.

Hovedprincipperne i KODA/NCB-aftalen er:

- Brugeren får en udnyttelsesret.

Fik du ikke svar på dit spørgsmål?

Har du yderligere spørgsmål til kopiering og ophavsret, kan du med fordel klikke ind på Kulturministeriets hjemmeside www.infokiosk.dk. På siden findes svar på de mest gængse spørgsmål om ophavsret (FAQ's), men der er også mulighed for at læse mere om specifikke emner såsom MP3-filer, computerspil, film og kopispærring. Har du mod på lov-tekster, kan du også finde hele loven om ophavsret inde på siden.

Siden giver dig dog også muligheden for at stille et direkte spørgsmål til Kulturministeriets eksperter, hvis du ikke kan finde det, du søger.

CHECK OGSÅ LINKS + INFO
PÅ MIN HJEMMESIDE
UNDER:
TEORI → OPHAVSRET /
COPYRIGHT

Få styr på ophavsretten

Undgå at bryde loven, når du kopierer eller henter film og musik. Vi fortæller, hvad du må og ikke må.

Af Stina Christiansen 22/02-2006 (kilde: TDC)

Må man hente de nyeste Hollywoodfilm fra internettet? Må man kopiere en CD, man har lånt på biblioteket? Må man kopiere sine egne DVD'er?

Du må gerne:

- Kopiere et værk, som ophavsmanden har givet tilladelse til at kopiere
- Kopiere en cd og spille den til en privat fest (også hos andre).
- Kopiere en cd og lytte til den på kontoret på din arbejdsplads.
- Kopiere en cd/dvd til bilen, sommerhuset, båden og til din discman eller mp3-afspiller.
- Kopiere en lånt cd/dvd, hvis kopieringen sker på et analogt medie (for eksempel kassettebånd).
- Kopiere værker til personlig brug hentet på nettet, når værket er lagt ud med ophavsmandens samtykke. Gælder f.eks. også billeder o.lign.
- Omgå eller bryde en kode eller kryptering på fx en dvd-film, en musik-cd eller netradio i det omfang, det er nødvendigt for at kunne se filmen eller lytte til musikken privat. Det er for eksempel lovligt, at du bryder krypteringen på en dvd, hvis det er nødvendigt, for at du kan afspille dvd'en på din private pc ved hjælp af for eksempel et Linux-styresystem
- Bryde en dvd-regionskode.

Til gengæld må du ikke:

- Kopiere en kopi af en cd/dvd, når du har fået kopien fra andre.
- Kopiere en original cd/dvd lånt af en ven.
- Kopiere en original cd/dvd lånt på biblioteket.
- Kopiere en original dvd lejet i en videobutik.
- Kopiere værker hentet på nettet, når værket er lagt ud uden ophavsmandens samtykke.
- Forære kopien af en cd/dvd væk.
- Udlåne, bytte eller sælge en kopieret cd/dvd.
- Sende en digital kopi via din e-mail.
- Bryde en kopispærring med henblik på fremstilling af en kopi af musik-cd'en eller dvd-filmen.

Kilde: Kulturministeriet

POLITIKEN MENER

Pirateri

POL 8-11-09

Er det så slemt?

Når man hører et godt stykke musik, så vil man gerne dele det med andre. Har man læst en god bog, gælder det samme. Man gribes af noget meget menneskeligt og meget positivt: en lyst til at give oplevelsen videre. En lyst, som er alt andet end forbryderisk.

Det er ikke nogen mørkets gerning at gå ind til sin nabo med en dejlig bog og tilbyde ham at låne den. Ej heller er det slemt at sende ham et stykke musik, han lige skulle tage og høre. 'Sende', ja, for internettet giver jo denne mulighed, som også hedder noget andet: 'fildeling'. Men hvis man kigger gennem den forkerte ende af kikkerten, så findes der et helt tredje ord for denne tilbøjelighed til at dele sin begejstring: 'piratkopiering' - og så er vi langt inde i afdelingen for forbrydelse og straf.

Kopister krænker ophavsretten, som det hedder på juridisk, og før vi får set os om, er de blevet til 'pirater'. Så kommer både politiet og juristerne efter dem, og det sidste er det værste. For ophavsretsjura er en hastigt voksende industri, som skaber ulykker i lange baner, først og fremmest den helt grundlæggende at gøre fri cirkulation af tanker, idee er og kunst (herunder musik) til noget, der skal bekæmpes.

Tænker man sådan, så står verden på hovedet - og verden står desværre på hovedet.

DEN DANSKE film- og musikindustri har siden 2002 haft en såkaldt Antipiratgruppe i gang med at bekæmpe ulovlig kopiering og fildeling på nettet. Sprogbrugen er så selvfølgeligt sørøveragtig, at man skulle tro, det gjaldt gidseltagere ud for Somalias kyst. Men internettets søhelte, Antipiratgruppens jurister, har netop hejst det hvide flag og erkendt, at det ikke er muligt for alvor at få ram på de mange, som sender musik til hinanden på nettet. Og det er mange: 70 procent af de unge mellem 15 og 25 år gør det, siger en undersøgelse.

DET ER SELVFØLGELIG et stort problem for underholdningsindustrien, hvis folk kan skaffe sig musikken gratis. Og det er lige så selvfølgeligt, at bestræbelserne på at finde løsninger på problemet er helt legitime. Der skal findes indtægter.

Men som udgangspunkt er og bliver det en god ting, at musik er gratis, og tanker er toldfri. *bb*

Download er tyveri

DOWNLOAD FRA NETTET

JAN MONRAD
KOMPONIST, FORFATTER, ENTERTAINER

12/11

I POLITIKENS leder (8.11.) kan man på forsiden med forundring læse lederskribenten bb (hvem det så end er) gøre knæfald over for tyveri af andres ejendom.

Det er et tyveri, der med statens velsignelse har fundet sted i en årrække og nu cementeres derved, at den såkaldte antipiratgruppe, der holder øje med ulovlig download af film og musik på internettet, har opgivet at retsforfølge tyveknægtene, som herefter nu har uhindret adgang til at krænke filmskabernes og komponisternes rettigheder ved bare tømme hylderne for varer uden at betale.

MED UDBREDELSEN af internettet, der i dag er allemandseje, og som vi alle nyder godt af og på ingen måde vil undvære, har vi samtidig fået adgang til en teknologi, der gør det muligt af fildele og downloade musik og billeder, som er ejet af ophavsmændene, på en måde, så disse ikke bliver honoreret for deres arbejde.

For det er jo det, der er tale om. At være kunstner er et arbejde, der skal give en indkomst, så kunstneren kan få råd til at betale sin husleje og andre udgifter nøjagtig på samme sæt og vis som alle andre indkomstmodtagere.

Kan man ikke leve af at være kunstner, må man blive dyrepasser eller ekspedient i Skjold Burne, det er o.k. med mig.

Det svarer jo til at forsvare den, der smutter ned til grønthandleren og fylder indkøbsnettet med frugt og grøntsager uden at gå ind i forretningen og betale - alene med den begrundelse, at varerne er udstillet ude på fortovet uden opsyn og derfor ikke skal betales.

DET VAR JO som sagt staten, der med Folketingets vedtagelse af biblioteksloven var årsag til, at det skulle gå så galt, og på et eller andet niveau var politikerne selvfølgelig godt klar over, at kunstnerne med udlånsordningen skulle kompenseres.

Derfor vedtog Folketinget, at komponister og tekstforfattere skulle deles om et årligt biblioteksvederlag, der i vore dage er på omkring 5,6 millioner kroner, og som kun udgør fattige smuler af værditabet for de værker, som bibliotekerne gratis stiller til rådighed, og som tilmed i vore dage kan 'lånes' kvit og frit via internettet.

Du behøver ikke engang selv at ulejlige dig hen på biblioteket og hente varerne. Hertil kommer - for at sætte trumf på hånen - den omstændighed, at kunstnerne selv skal huske skriftligt en gang om året at ansøge om at få del i almissen, som Folketinget så 'kulant' har stillet til rådighed.

FOR AT SÆTTE i relief, hvad det er for en åbenlys urimelighed, sangskrivere, dvs. tekstforfattere og komponister udsættes for, kan jeg oplyse, at jeg for at have mit livsværk bestående af omkring 23 fonogrammer stående på danske biblioteker i år har modtaget en almisse på 7.600 kr., mens Bjarne Reuter for at have sit livsværk stående har modtaget næsten 798.000 kroner.

Den eneste forskel er, at Reuters livsværk er skrevne ord i form af bøger, der hverken kan downloades eller kopieres, mens mit livsværk som komponist og tekstforfatter består af fonogrammer (cd'er), som meget let kan kopieres.

PS: Jan Monrad er den ene halvdel af parret "Monrad & Rislund"!

Gratis musik er absolut ikke gratis for musikmiljøerne

POL
13-11-09

PIRATKOPIERING

LENA BROSTRØM DIDERIKSEN
FORMAND FOR DANSK ARTIST FORBUND OG MEDLEM AF ANTIPIRATGRUPPENS STYREGRUPPE

POLITIKENS LEDER (8.11.) 'Pirateri - er det så slemt?' bagatelliserer problemet med piratkopiering af musik.

Lederen erkender lidt selvmodsigende, at piratkopiering er et stort problem, og at det er legitimt at finde løsninger, men slutter så af med at konstatere, at det er »en god ting, at musik er gratis«.

En god ting? Ja, for forbrugerne på kort sigt. Jeg er også glad for ting, jeg kan få gratis, men det er ikke altid, at gratis er det bedste for samfundet, slet ikke på langt sigt. Tag nu for eksempel en avis som Politiken.

UDEN SALGS- og reklameindtægter ville der ikke være noget eksistensgrundlag for avisen. Men skulle jeg tage Politikens leder alvorligt, så siger jeg da gerne mit abonnement op og forventer at modtage det gratis. Nyheder er der jo bare - og »en god ting, at de er gratis«. Det er som bekendt et aktuelt og alvorligt problem for mange aviser, der er ramt af 'internet-gratis-syndromet'.

Undersøgelser viser, at ulovlig fildeling og anden form for piratkopiering af musik skader salget af musik. Samtidig begynder konsekvenserne nu at kunne ses i musikmiljøerne i de hårdest ramte lande.

I et land som Polen investeres der nu kun meget lidt i lokale musikartister og -udgivelser, og det betyder, at det polske musikmarked er totalt domineret af udenlandsk musik. En konsekvens ingen tydeligvis tror på kunne blive aktuel i Danmark - men tro mig - det er på vej!

DEN UDVIKLING er skræmmende. Jeg tror, at alle er enige om, at det er vigtigt med kulturel mangfoldighed og diversitet, og hvis vi fortsat skal have et rigt musikliv på et lille marked som det danske, er det afgørende, at artister, musikere, sangskrivere og producenter får indtægter for deres produktioner - præcis og på lige fod med alle andre erhverv.

Nyt kreativt indhold til nettet forudsætter, at de kreative får en rimelig betaling, som de kan leve af, og at producenterne får en rimelig betaling, som de kan investere i nye udgivelser. Det får de ikke med gratis musik. Gratissyndromet er altså også skidt for forbrugere, der ønsker ny dansk kvalitetsmusik!

Derfor er det vigtigt at begrænse piratkopieringen på nettet. Det er ikke korrekt, at Antipiratgruppen har givet op, faktisk slet ikke, men det er svært at bevise ulovlighederne, og derfor skal internetudbyderne inddrages og være med til at tage et ansvar; her har vi brug for hjælp fra politikerne.

Musikbranchen er udmærket klar over, at vi ikke kan sagsøge os ud af problemerne. Og det er heller ikke ønsket. Vi går derfor aktivt forrest med nye aftaler, der giver danskerne mulighed for abonnements- eller reklamefinansierede nettjenester som supplement til det almindelige onlinesalg. Men hvis disse lovlige alternativer skal blive reglen mere end undtagelsen, er det nødvendigt fortsat at gøre opmærksom på den urimelige, men også ulovlige fildeling.

Så kort sagt: Ulovlig gratis musik er ikke gratis, når det kommer til stykket. Det kan blive en dyr ting for musiklivet og samfundet.